

ZÁMECKÝ ZPRAVODAJ

SPOLEČNOSTI

prosinec 2016

Vážení členové a příznivci Castella,

jistě jste si povšimli, že po určité době tápání a rozpaků se aktivity našeho spolku rozvíjejí a více přitahují pozornost veřejnosti. Počátkem roku přišla na trh publikace M.Olšiny Holešovské ulice, na jejímž vydání se Castellum podílelo. Únorový ples byl úspěšným pokračováním tradice a jedním z vrcholů sezóny, rovněž každoroční zájezdy již mají své stálé příznivce, s nimiž jsme letos navštívili pevnost Josefov a zámek Kuks. Na závěr

roku jsme připravili vánoční koncert legendy našeho folku skupiny Spirituál kvintet a pokoušíme se o návrat dříve oblíbených nedělních Čajů o páté. Dnes bychom vás chtěli o těchto akcích podrobněji informovat a seznámit vás také s posledními novinkami, které vyplynuly z archeologického průzkumu zámku a jeho nejbližšího okolí. Budete také první z těch, kteří dostanou souhrnné informace o tom, jak pokračovaly v letošním roce práce na obnově zámku.

MO

Barvy a vůně Španělska – příprava plesu

Ve spolupráci se ZUŠ F.X.Richtera a CK Bohemian Tour připravuje na 4. 2. 2017 spolek Castellum již tradičně ples na holešovském zámku. Typická a současně výjimečná pro plesy pořádané spolkem Castellum je organizace programu, ve kterém vystupují členové spolku a jejich přátelé. Již od října 2016 se

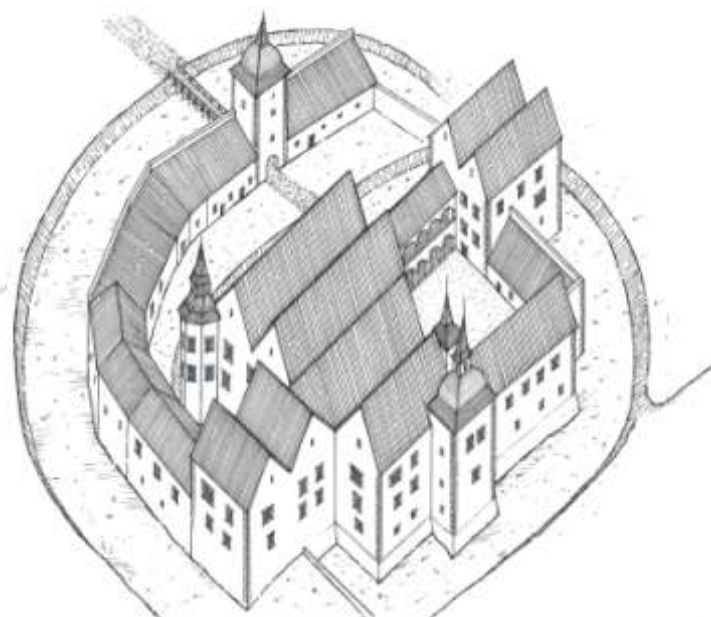

dvakrát týdně setkává skupinka šesti lidí, kteří mají rádi hudbu i tanec a slovo „pohodlnost“ jim nic neříká. Pod přísným, ale laskavým vedením Janky Lochmanové nacvičujeme taneční vystoupení. Neprozradíme o čem to je, abychom vás nepřipravili o překvapení. Co ale můžeme prozradit je to, že se v tomto případě setkají tři generace – žákyně ZUŠ a my amatéři rodiče svých dětí a prarodiče svých vnoučat. Všem bych ráda poděkovala za ochotu obětovat svůj volný čas nácvikům, za jejich píli a za vynikající atmosféru v průběhu našich setkání, která jen prohlubuje naše kamarádství. *Lubica Bartáková*

Předvánoční koncert Spirituál kvintetu

Součástí letošních rozšířených kulturních aktivit Castella bylo i pozvání oblíbené stálice na naší folkové scéně – skupiny Spirituál kvintet. Přestože jsme si mohli vybrat z řady možností návštěv dalších kulturních akcí, které se nabízely v tomto období, pro nás i většinu ostatních návštěvníků koncertu bylo vystoupení Spirituálu před vyprodaným sálem kina více než příjemným oživením předvánoční nabídky a vítaným příspěvkem k vytvoření sváteční atmosféry. *MO*

Co přinesly archeologické průzkumy v posledním desetiletí

Už více než deset let prováděné opravy holešovského zámku přinesly řadu poznatků o vývoji této stavby i jejích předchůdců, které zpracovávají a dokumentují pracovníci Národního památkového ústavu v Kroměříži, zejména Mgr. Jan Štětina, a holešovské památkové péče.

Archeologické průzkumy při prováděných zemních pracech na nádvoří a v severní části zámeckého příkopu (směrem ke sv. Anně) odkryly skromné základy středověké tvrze, která měla oválný půdorys, obtáčeující zhruba dnešní Sala terrenu. Na přelomu 14. a 15. století se tato tvrz rozrostla mohutnými přístavbami směrem na západ (ke kostelu) v rozsáhlý hrad, z něhož se zachoval už větší počet pozůstatků – přes podzemní místnost před mostem, vedoucím do dnešního zámku, relativně rozsáhlé pozůstatky v suterénu zámku (gotický portál, ostění s gotickou kamenickou značkou, gotické okénko a základy starých objektů) po pozůstatky nalezené pod nádvořím zámku. Gotický hrad se v průběhu 15. a na počátku 16. století rozrůstal a postupně se proměnil v renesanční zámek, jehož stěny (možná ještě gotické) spolu s řadou architektonických i druhotně

použitých prvků, tvoří velkou část zdi dnešního západního křídla (s hlavním vchodem) a část čelní zdi severního křídla zámku (ke sv. Anně). Tento renesanční předchůdce dnešního zámku využíval samozřejmě i původní objekty hradu, se kterými tvořil komplex budov rozsáhlejší, než dnešní zámek, zejména pak oválné vstupní křídlo (směrem ke sv. Anně), ne nepodobné dnešnímu stavu vstupního křídla zámku v Bystřici pod Hostýnem. Z renesanční stavební fáze se zachovala v prostoru dnešního nádvoří řada archeologických situací – podzemní chodba vedoucí do sklepení v prostoru dnešní Sala terreny a pozůstatek křídla s točitým schodištěm před současným vchodem do kanceláří MKS.

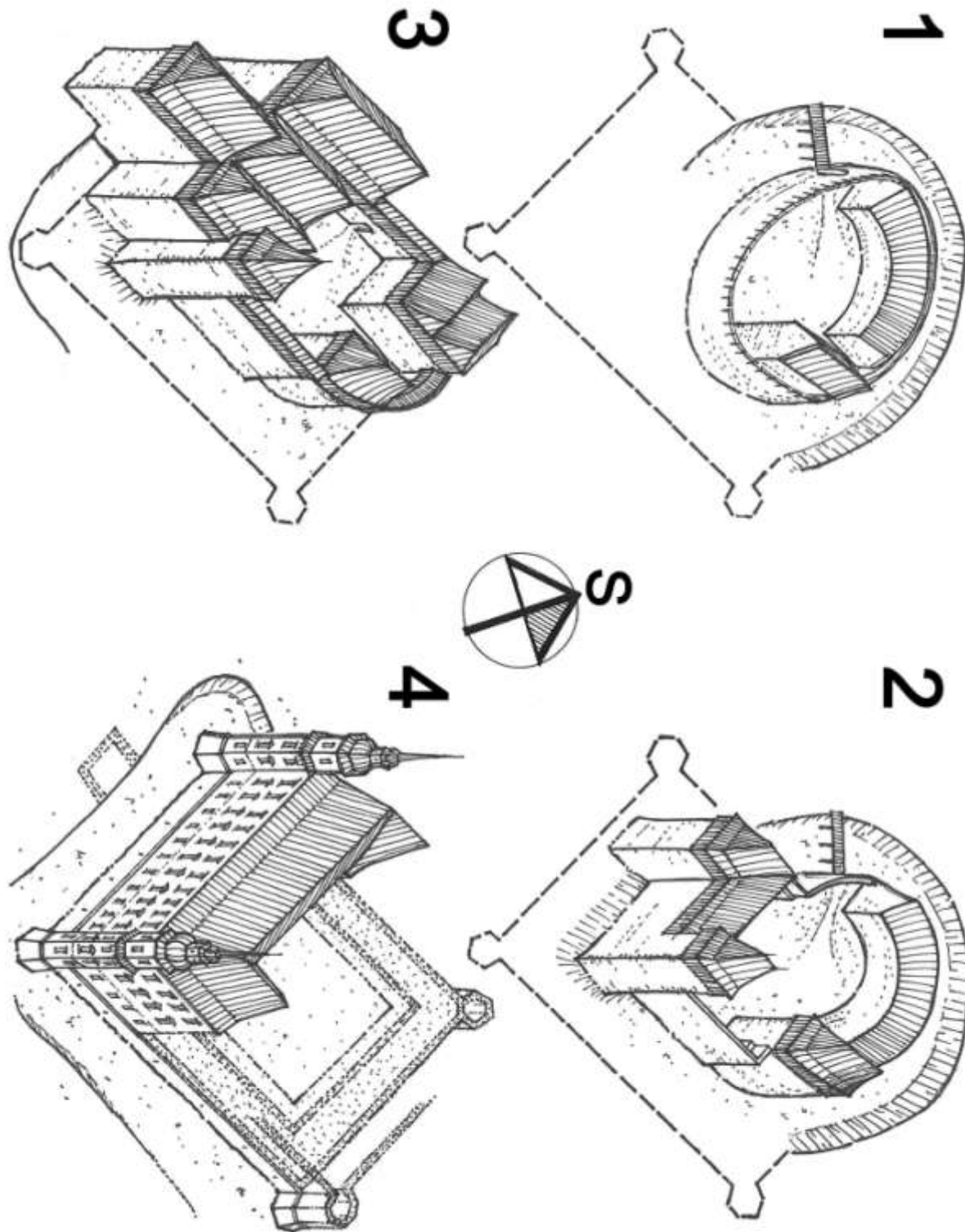
Výstavba nového barokního zámku Janem z Rottalu už zhruba odpovídala jeho dnešní podobě. Krátkou dobu sice zřejmě fungoval boční vstup do objektu (v trase původního vstupu od sv. Anny), ten byl ale brzy (několik let po zahájení stavby) přenesen (pravděpodobně i kamenným portálem brány) na současné místo. Tam, kde jsou dnes boční dveře po stranách brány, byla jen okna a i most, vedoucí přes příkop (dodnes v novém mostním tělese zachovaný) byl užší, jen na šířku brány. Oproti současnému stavu byla po krátkou dobu zřejmě i okna dnešní Sala terreny, jako tehdy hlavního reprezentačního prostoru (před vznikem velkého sálu), opatřena balustrádami. Jinak vypadala i dvorní fasáda zámku. Východní (se vchodem na zahradu) a západní (s hlavním vchodem) strany byly v prvním i druhém patře otevřeny oblouky bez současných oken. Celková tektonika oken na nádvoří byla oproti současnému stavu podstatně hlubší.

Další objevy nás zřejmě čekají pod trávníkem mezi zámeckým příkopem a bývalým trinitářským areálem. Při příležitosti průzkumu základů Nové synagogy byl proveden geofyzikální průzkum v této lokalitě a je pravděpodobné, že se zde v určité hloubce nachází hradní příkop (nebo doposud neznámá vodoteč – náhon?) a na jeho okraji zbytky hradby. V roce 2017 se zde pokusíme provést archeologické sondy.

Ing. Karel Bartošek

Vývojová stadia zámecké budovy

- autor Mgr. Jan Štětina, NPÚ Kroměříž -

Poslední zářijovou neděli mi přeběhla přes cestu černá kočka. Pro mne špatné znamení. Následující středu jsem dostala zprávu, že umřel Tonda. Tonda Vybíral. Můj tanečník, kamarád, kolega z předsednictva společnosti Castellum, vedle kterého jsem pravidelně sedávala na našich schůzích podle nepsaného zasedacího pořádku a se kterým jsem i častokrát z těchto schůzí odcházela domů Partyzánskou ulicí, protože jsme měli společnou cestu. Byl aktivní, společenský, neúnavný, vstřícný. Nevynechal jedinou akci společnosti, nezdráhal se vystoupit na veřejnosti v roli, která mu byla svěřena. A taky třeba i v kostýmu, který mu vždycky padl. Spolehlivý taneční partner, elegán, kterého nešlo přehlédnout. Důstojný představitel pana krále při nejrůznějších akcích pořádaných pro děti. Důstojný v roli rabína při divadelním vystoupení Divadla 6. května Pohlednice z Anatěvky, které mělo premiéru před rokem a kterému jsme my všichni z Castella tak nadšeně aplaudovali. Odešel dobrý člověk, kamarád, který nám bude chybět. Na jeho zvednuté obočí i zvednutý ukazováček provázený slovy „a pozor“ nikdy nezapomeneme. Tondo, vzpomínáme a za vše děkujeme.

Za členy předsednictva společnosti Jarka Pokorná

Josefov a Kuks

V sobotu 17. září 2016 jsme se vydali již poosmé na výlet za památkami naší vlasti. Odjezd byl v 6.30 hodin z autobusového nádraží v Holešově. A měli jsme namířeno do Josefova, bývalého pevnostního města, které je nyní součástí Jaroměře. Císařskou pevnost vyprojektoval francouzský inženýr ve službách rakouské říše. Vojenská stavba byla dokončena v roce 1787 a stala se jako pevnost evropským unikátem 18. století. V Josefově se zastavil čas. Mrtvé město, liduprázdné ulice připomínající ateliéry s rozestavěnými kulisami domů z minulého století. Pevností jsme pak s průvodcem procházeli labyrintem temných chodeb a chodbiček vybaveni svítilkami lucerničkami, průvodce byl ve svém živlu a my měli dojem, že naše

exkurze toho dne neskončí. Skončila a my se rychle přesunuli na Kuks, který patří k nejvýznamnějším památkám evropského barokního umění. Svou slávu si Kuks získal především díky velkolepému souboru barokních soch, které zde zanechal jeden z největších umělců 18. století Matyáš Bernard Braun. Originály jeho soch Ctnosti a Neřesti s Anděly smrti a Náboženstvím jsou vystaveny v bývalém nemocničním sále hospitalu. Ctnosti a Neřesti, alegorie dobrých a zlých vlastností, byly vytesány do místního pískovce a mají podobu žen. Ctnosti – Víra, Naděje, Láska, Trpělivost, Moudrost, Statečnost, Cudnost, Píle, Štědrost, Upřímnost, Spravedlnost, Střídmost, Neřesti – Pýcha, Lakomství, Smilstvo, Závist, Obžerství, Hněv, Lenost, Zoufalství, Lehkomyšlnost, Pomluva, Lstivost. Všechno to umění obdivujeme a rozhodujeme se při zpáteční cestě projít i souborem biblických výjevů v tzv. Betlémě v nedalekém Novém lese. Tady se zdržujeme a tak návrat domů se posunuje na 21. hodinu.

Zájezdu bylo přítomno 54 účastníků, historický výklad provedla Jiřinka Šašková, finance opatrovala Mirka Čuprová. Náklady zájezdu činily 25.566,-- Kč, přičemž příjem od účastníků činil 25.360,-- Kč. Doplatek nákladů ve výši 206,-- Kč byl uhrazen z finančních prostředků společnosti. Počasí vyšlo, deštníky jsme nepotřebovali. A všichni účastníci zájezdu byli jako vždy skvělí. Sláva, nazdar výletu!

Jarka Pokorná

Čaj o páté – úspěšný (?) experiment

Generace, která dospívala v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století, se ještě dobře pamatuje na zámecké nedělní čaje. Byly oblíbeným místem schůzek a z města i z okolních vesnic sem přicházela mládež, aby si zatančila při dobré hudbě.

Doba se mění a mění se i vkus obecnstva. Živou hudbu nahradily diskotéky a ačkoliv hlavní příčinou této změny byly ušetřené peníze pořadatelů, kvalita reprodukováné hudby přesvědčila a přilákala i návštěvníky. Nehledejme v tom však žádné záludnosti, jde o prostý generační problém, který existuje už desítky let. Pravdou je, že zvuk amatérské kapely se nevyrovná originální studiové nahrávce rockové kapely. My ale chceme vidět na podiu živé muzikanty, kteří se snaží ukázat, co umí a kteří se přizpůsobí tomu, co se děje v sále na parketu, ba zahrají i skladby podle přání tanečníků.

Zdálo se tedy být jen otázkou času, kdy se někdo pokusí alespoň pro pamětníky připravit nefalšovaný zážitek s živou hudbou v tradičním čase – nedělním pozdním odpolední.

Možná pro některé nečekaně se této záležitosti ujalo Castellum, byť s vědomím možného nezdaru. První pečlivě připravený říjnový Čaj přivedl sice na zámek jen málo návštěvníků, domů ale odcházeli spokojeni. Poučení chybami jsme tedy na začátek prosince připravili další taneční odpoledne.

Náš opatrný optimismus však stál na vratkých základech. Ani druhý Čaj o páté nedokázal přilákat tancechtivé zájemce a naše snaha o vyplnění mezery v nabídce kvalitní kultury se tak nesečkala s dostatečným ohlasem. Pro další hledání možností rozvoje aktivit Castella je však i tato zkušenost cenná. Dnes už víme, že tudy naše cesta nevede.

MO

Zámecký zpravodaj – interní občasník společnosti Castellum Holešov.
Vychází dvakrát ročně a je neprodejný. Toto číslo bylo vydáno v prosinci 2016.
Redakční rada: Miroslav Olšina, RNDr. Miroslav Dědič, JUDr. Jarmila Pokorná
